

"Təsdiq edirəm"
"Tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları" üzrə
prorektor vəzifəsini icra edən:

 dos.Z.I. Məmmədov
"14" 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050809 – Turizm bələdçiliyi

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət.

Kafedra: "Coğrafiya və onun tədrisi metodikası"

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Turizm coğrafiyası

Fənn proqramı: (Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi Bakı Dövlət Universiteti Beynəlxalq turizmin coğrafiyası fənni üzrə tədris proqramı).

Kodu: LPF-B05

Tədris ili: III (2024-2025) Semestr: VI

Tədris yükü: cəmi: 60 saat. Auditoriya saati -60 (30 saat mühazirə, 30 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

Auditoriya N:

Saat:

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Əliyev Cavidan Rəhim oğlu, baş müəllim

Məsləhət günləri və saati:

E-mail ünvanı: cavidan99@list.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Əli Məmmədov küç. 40

III. Təvsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas

1. Məmmədov C.A, Soltanova H.B, Beynəlxalq turizmin coğrafiyası.dərs vəsaiti Bakı,2002.
- 2.Yeganlı S.T, Hacıyev E.M. Turizm dərs vəsaiti. Bakı.2006.
3. Александрова А.Ю. Международный туризм. М. Аспект-Прес, 2001.
- 4.Биржаков М. Б.Введение в туризм. М. СПб.Герда. 2000.
5. Sultanova H.B. Hüseynova Ş.H.Turizmin əsasları.Bakı 2007.
- 6.Rəhimov S.H. Turizm-ekskursiya işinin təşkili. Bakı.2004.
- 7.Şirinov N.Ş. və b.Xəzərin, onun sahillərinin təbiəti və ekologiyası. Bakı. 1998.
- 8.İsmayılov Ç. N. Xəzərin təbii sərvətləri. Bakı 2007.
- 9.Eminov.Z.N. Coğrafiya. Bakı.2004.

IV. Perekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən hər hansı fənninin tədrisi vacib deyildir.

V.Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur

VI. Fənnin təsviri, məqsədi: Sivilizasiyanın müxtəlif inkişaf mərhələlərində ölkələr arasında əlaqələrin müxtəlif formaları yaranmışdır. Bu əlaqələrin bir forması da turizmdir. Dünya regionları və onun ayrı-ayrı dövlətlərində beynəlxalq turizmin inkişafına diqqət və qayğının artması onunla izah olunur ki, ölkələrin beynəlxalq iqtisadi əlaqələr sistemində mövqeyi daha da möhkəmlənir və onların bir-birinə inteqrasiyası qüvvətlənir.

Tədris prosesində tələbələr dünya regionları və bir sıra dövlətlərdə beynəlxalq turizmin inkişafı amilləri, turizmin müasir durumu, beynəlxalq turizm axınlarının istiqaməti, beynəlxalq turizmin statistikasına haqqda əhatəli bilgi əldə edir və bu məlumatların təhlili bacaracağına yiyələnirlər. Bu baxımdan fənnin tədrisi zəruri hesab edilmişdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024 cü il tarixi qərarlı olaraq davamiyyət meyarları nəzərə

alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələrə biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollokviumlara görə. Əgər fənn həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024 cü il tarixi qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;

- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

91-100 bal	Əla	A
81-90 bal	Çox yaxşı	B
71-80 bal	Yaxşı	C
61-70 bal	Kafi	D
51-60 bal	Qənaətbəxş	E
51 baldan aşağı	Qeyri kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Lənkəran Dövlət Universitetinin əsasnaməsində nəzərdə tutulan universitetin daxili intizam qaydalarına əməl etməyən tələbələr haqqında müvafiq tədbirlər görülür.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə 30 saat, seminar məşğələsi 30 saat, Cəmi: 60 saat

N	Keçirilən <u>mühazirə</u> , seminar, məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Saa t	Saa t	Tarix
1	2	3	4	5
	Mühazirə və seminar mövzuları			
1	Mövzu. Fənnin öyrənilməsinin məqsəd və vəzifələri Plan: 1. Fənnin predmeti. Beynəlxalq turizm ölkələr arasında əlaqələrin forması kimi. 2. Beynəlxalq turizmin məqsəd və vəzifələri. Nəzəri və elmi əsasları. 3. Beynəlxalq turizmin digər elmlərlə əlaqəsi. 4. Beynəlxalq turizmin inkişafına təsir edən amillər 5. Səyyah və səyahətlərin səbəbləri	2	2	

	6. Turizm və turizm anlayışı Mənbə: [1;2;3 ;4; 6,8,]			
2	Mövzu. Dünya regionları üzrə beynəlxalq turizmin müasir vəziyyəti və inkişafı Plan. 1. Beynəlxalq turizmin formalaşması və istiqamətlərinin müasir vəziyyətinin asılı olduğu amillər 2. Beynəlxalq turizmin inkişaf səviyyəsinə görə seçilən qabaqcıl region. 3. Afrika, Yaxın Şərq və Cənubi Asiyada beynəlxalq turizmin inkişaf səviyyəsi Mənbə: [1;2;3;4;6;]	2	2	
3	Mövzu. Avropa və onun subregionlarında turizmin inkişafının müasir durumu. Plan. 1. 2. Avropanın əsas turizm regionları 3. Böyük Britaniyanın coğrafiyası 4. Böyük Britaniyanın turizm regionları Mənbə: [1;2, 3;4, 5,]	2	2	
4	Mövzu. Almaniya da beynəlxalq turizm. Plan. 1. Almaniyanın coğrafiyası 2. Turistləri cəlb edən əsas turizm mərkəzləri və turizm bölgələri: London turizm mərkəzi, Temza çayı hövzəsi turizm bölgəsi, İngiltərənin cənub və cənub-şərq sahilləri, Midlend, Şimali İngiltərə, Şotlandiya və Şimali İrlandiya turizm bölgələri. 3. AFR-da turist axınlarının dinamikası, daxili və xarici turizm. Mənbə: [1;2, 3;4;6;]	2	2	
5	Mövzu. Alp dağları ölkələrində (İsveçrə və Avstriyanın təmsalında) beynəlxalq turizmin inkişafının müasir durumu. Plan. Plan. 1. İsveçrənin coğrafiyası 2. İsveçrənin mərkəzi, cənub-qərb, şimal-şərq, şimal-qərb hissələri, Qraubünden, Tessin turizm bölgələri və Bern, Cenevrə, Sürix, Bazel kimi turizm mərkəzləri. 3. Avstriyanın Vyana turizm mərkəzi və Yuxarı Avstriya, Aşağı Avstriya, Burkenland, Zaltsburq, Ştiriya, Karintiya, Tirol, Forarlberq turizm bölgələri. Mənbə: [1;2, 3;4;5]	2	2	
6.	Mövzu: Alp dağları ölkələrində (İsveçrə və Avstriyanın təmsalında) beynəlxalq turizmin inkişafının müasir durumu. Plan. 1. İsveçrə və Avstriyada beynəlxalq turizmin inkişaf xüsusiyyətləri. Ölkələrin turizm potensialı və beynəlxalq turizm bazarında mövqeyi. 2. İsveçrə və Avstriyaya turist axınlarının dinamikası. Əsas turizm mərkəzləri. 3. İsveçrənin mərkəzi, cənub-qərb, şimal-şərq, şimal-qərb hissələri, Qraubünden, Tessin turizm bölgələri və Bern, Cenevrə, Sürix, Bazel kimi turizm mərkəzləri. 4. Mənbə: [1;2,3,4;]	2	2	
7.	Mövzu. Cənubi Avropa subregionunda (İspaniya, İtaliya və Yunanıstanda) beynəlxalq turizmin inkişafının müasir durumu. Plan. 1. İspaniyada turizmin müasir vəziyyəti və inkişaf xüsusiyyətləri.	2	2	

	2. İtaliyada turizm-rekreasiya potensialı, beynəlxalq turizmin müasir vəziyyəti və inkişaf xüsusiyyətləri. 3. Yunanıstanda turizmin müasir vəziyyəti və inkişaf xüsusiyyətləri. Mənbə: [1; 2;3,4,6] Mənbə: [1;2;3,4,5,6]			
8.	Mövzu. MDB ölkələrində (Rusiya, Qazaxıstan, Özbəkistan, Gürcüstan təmsalında) beynəlxalq turizm Plan. 1. Rusiyanın turizm bölgələri 2. Gürcüstanın turizm bölgələri Mənbə: [1;2;3,4,5,6]	2	2	
9.	Mövzu. MDB ölkələrində (Rusiya, Qazaxıstan, Özbəkistan, Gürcüstan təmsalında) beynəlxalq turizm. Plan. 1. Ukraynanın turizm bölgələri Mənbə: [1;2 ;3,4,5,6]	2	2	
10.	Mövzu. Türkiyədə beynəlxalq turizmin müasir vəziyyəti və inkişaf xüsusiyyətləri. Plan. 1. Türkiyədə turizmin müasir vəziyyəti və inkişaf xüsusiyyətləri 2. Türkiyənin coğrafiyası 3. Ankara və İstanbul turizm mərkəzləri 4. İzmir, Bursa, Ərzurum, Egey dənizi sahilləri və Aralıq dənizi sahillərində beynəlxalq turizm Mənbə: [1;2 ;3,4,5,6]	2	2	
11.	Mövzu. Amerika regionunda (ABŞ və Meksika təmsalında) beynəlxalq turizm. Plan. 1. Amerika regionunun dünya turizm bazarında reytingi, turist axınlarının dinamikası. 2. ABŞ-da turizm ehtiyatları və onların mənimsənilmə xüsusiyyətləri, ölkənin turizm-rekreasiya rayonları. 3. Meksikada turizm-rekreasiya ehtiyatları, ölkənin turizm bazarında mövqeyi. Əsas turizm mərkəzləri. Mənbə: [1;2 ;3,4,5,6]	2	2	
12.	Mövzu. Afrika turizm potensialı olan regionu kimi. Plan. 1. Afrika regionunda turizm-rekreasiya ehtiyatlarının mənimsənilməsində regional fərqlər. Turist axınlarının dinamikası. 2. Şimali Afrika ölkələrində (Əlcəzir, Mərakeş və Tunis) turizmin inkişaf xüsusiyyətləri və beynəlxalq turizmin inkişafının iqtisadi əhəmiyyəti. 3. Keniyanın coğrafiyası 4. Keniyanın turizm bölgələri 5. . CAR-nın turizm-rekreasiya potensialı, turizm bazarında mövqeyi. 6. . CAR-nın turizm bölgələri 7. CAR-in coğrafiyası Mənbə: [1;2 ;3,4,5,6]	2	2	
13.	Mövzu. Asiya-Sakit Okean regionu – dinamik inkişaf edən turizm regionu kimi. Çin və Yaponiyada beynəlxalq turizm. Plan. 1. Şərqi Asiya – dünya turizm bazarında formalaşan turizm	2	2	

	regionu kimi. Turist axınlarının dinamikası 2. Yaponiyada beynəlxalq turizm 3. Çində beynəlxalq turizm Mənbə: [1;2 ;3,4,5,6]			
14.	Mövzu. Yaxın-Şərqdə , BƏƏ, Səudiyyə Ərəbistanı) beynəlxalq turizmin inkişaf xüsusiyyətləri. Plan. 1. Səudiyyə Ərəbistanda turizmin coğrafiyası 2. BƏƏ də turizmin coğrafiyası Mənbə: [1;2 ;3,4,5,6,8]	2	2	
15.	Mövzu. Beynəlxalq turizm bazarında Avstraliya və Okeaniyanın mövqeyi Plan. 1. Avstraliya və Okeaniya Regionun turizm-rekreasiya potensialı və müasir vəziyyəti 2. Avstraliyanın turizm mərkəzləri 3. Okeaniyada beynəlxalq turizm Mənbə: [1;2 ;3,4,5,6,7,8]	2	2	
	Cəmi: 60	30	30	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Turizm sənayesi bir çox ölkələrin iqtisadiyyatında mühüm rol oynayır. Dünyanın bir sıra ölkələrində minlərlə insanın məşğulluğunu təşkil edən və təsərrüfatın bütün sahələri ilə əlaqədə fəaliyyət göstərən, geniş maddi texniki bazaya malik olan, dayanaqlı inkişaf edən turizm sənayesi mövcuddur.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

Turizm ehtiyatları və turizm potensialından səmərəli istifadə və onun formalaşmasını və inkişafın coğrafi xüsusiyyətlərini şəhr edir.

-Regionlar və ölkələr səviyyəsində turizm səciyyəsində turizm rekreasiya ehtiyatlarının coğrafi üstünlüklerini və onların inkişaf mərhələlərini, gələcək perspektivlərini təsir edir.

-Turizm sahələrinin coğrafi yerləşmə prinsiplərini, turizmin istehsal və istehlak əlaqələrini və əsas rekreasiya zonalarını izah edir.

-Daxili və beynəlxalq turizmin formalaşmasını, inkişaf mərhələlərinin və ərazi üzrə yerləşməsinin coğrafi aspektlərini təhlil edir.

-Daxili və beynəlxalq turizmin inkişaf dinamikasının, coğrafi və tarixi ehtiyatların xüsusiyyətləri ilə əlaqəli təhlil edir.

-Ölkələr üzrə turist qəbulu və turizm gəlirləri ilə müxtəlif turizm sektorlarının inkişaf modellərini, turizmin inkişafı ilə bağlı yaranan problemlərin həlli yollarını proqnozlaşdırır.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

İmtahan sualları:

1. Fənnin predmeti. Beynəlxalq turizm ölkələr arasında əlaqələrin forması kimi.
2. Beynəlxalq turizmin inkişafına təsir edən amillər
3. Beynəlxalq turizmin inkişaf səviyyəsinə görə seçilən qabaqcıl regionlar.
4. Afrika, Yaxın Şərq və Cənubi Asiyada beynəlxalq turizmin inkişaf səviyyəsi
5. Böyük Britaniyanın coğrafiyası
6. Böyük Britaniyanın turizm regionları
7. Almaniyanın coğrafiyası
8. Almaniyanın turizm regionları
9. İsveçrənin coğrafiyası
10. İsveçrənin turizm bölgələri

11. İspaniyada turizmin müasir vəziyyəti və inkişaf xüsusiyyətləri.
12. İtaliyada turizm-rekreasiya potensialı, beynəlxalq turizmin müasir vəziyyəti və inkişaf xüsusiyyətləri.
13. Yunanıstanda turizmin müasir vəziyyəti və inkişaf xüsusiyyətləri
14. Rusiyanın turizm bölgələri
15. Gürcüstanın turizm bölgələri
16. Ukraynanın turizm bölgələri
17. Türkiyənin coğrafiyası
18. Ankara və İstanbul turizm mərkəzləri
19. İzmir, Bursa, Ərzurum, Egey dənizi sahilləri və Aralıq dənizi sahillərində beynəlxalq turizm
20. Amerika regionunun dünya turizm bazarında reytingi, turist axınlarının dinamikası.
21. ABŞ-da turizm ehtiyatları və onların mənimsənilmə xüsusiyyətləri,
22. ABŞ-da turizm-rekreasiya rayonları.
23. Meksikada turizm-rekreasiya ehtiyatları, ölkənin turizm bazarında mövqeyi.
24. Meksikada turizm mərkəzləri.
25. Afrika regionunda turizm-rekreasiya ehtiyatlarının mənimsənilməsidə regional fərqlər. Turist axınlarının dinamikası.
26. Keniyanın coğrafiyası
27. CAR-nın turizm bölgələri
28. CAR-ın coğrafiyası
29. Karib hövzəsi regionunda beynəlxalq turizm
30. Avstraliya və Okeaniya Regionun turizm-rekreasiya potensialı və müasir vəziyyəti
31. Avstraliyanın turizm mərkəzləri
32. Okeniyada beynəlxalq turizm
33. Azərbaycan Respublikasında turizmin müasir vəziyyəti
34. Yaponiyada beynəlxalq turizm
35. Çində beynəlxalq turizm
36. Cənub-Şərqi və Cənubi Asiyada turizm-rekreasiya potensialı və əsas turizm mərkəzləri. Subregionda inkişaf edən turizm növləri.
37. Hindistanın turizm ehtiyatları və onların mənimsənilmə xüsusiyyətləri, əsas turizm bölgələri.
38. Səudiyyə Ərəbistanda turizmin coğrafiyası
39. Misirdə turizmin inkişafı
40. BƏƏ də turizmin coğrafiyası

Kollokvium sualları I

1. Fənnin predmeti. Beynəlxalq turizm ölkələr arasında əlaqələrin forması kimi.
2. Beynəlxalq turizmin inkişafına təsir edən amillər
3. Beynəlxalq turizmin inkişaf səviyyəsinə görə seçilən qabaqcıl regionlar.
4. Afrika, Yaxın Şərq və Cənubi Asiyada beynəlxalq turizmin inkişaf səviyyəsi
5. Böyük Britaniyanın coğrafiyası
6. Böyük Britaniyanın turizm regionları
7. Almaniyanın coğrafiyası
8. Almaniyanın turizm regionları
9. İsveçrənin coğrafiyası
10. İsveçrənin turizm bölgələri
11. İspaniyada turizmin müasir vəziyyəti və inkişaf xüsusiyyətləri.
12. İtaliyada turizm-rekreasiya potensialı, beynəlxalq turizmin müasir vəziyyəti və inkişaf xüsusiyyətləri.
13. Yunanıstanda turizmin müasir vəziyyəti və inkişaf xüsusiyyətləri
14. Rusiyanın turizm bölgələri
15. Gürcüstanın turizm bölgələri

Kollokvium sualları II

1. Türkiyənin coğrafiyası
2. Ankara və İstanbul turizm mərkəzləri
3. İzmir, Bursa, Ərzurum, Egey dənizi sahilləri və Aralıq dənizi sahillərində beynəlxalq turizm
4. Amerika regionunun dünya turizm bazarında reytingi, turist axınlarının dinamikası.
5. ABŞ-da turizm ehtiyatları və onların mənimsənilmə xüsusiyyətləri,
6. ABŞ-da turizm-rekreasiya rayonları.
7. Meksikada turizm-rekreasiya ehtiyatları, ölkənin turizm bazarında mövqeyi.
8. Meksikada turizm mərkəzləri.
9. Afrika regionunda turizm-rekreasiya ehtiyatlarının mənimsənilməsidə regional fərqlər.
Turist axınlarının dinamikası.
10. Keniyanın coğrafiyası
11. .. CAR-nın turizm bölgələri
12. CAR-ın coğrafiyası
13. Karib hövzəsi regionunda beynəlxalq turizm
14. . Avstraliya və Okeaniya Regionun turizm-rekreasiya potensialı və müasir vəziyyəti
15. Avstraliyanın turizm mərkəzləri

« Turizmin coğrafiyası » fənninin sillabusu - "Turizm bələdçiliyi" ixtisasının tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "Coğrafiya və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir .(14 fevral 2025-ci il, protokol № 07)

Fənn müəllimi:

Kafedra müdiri:

b/m C.R.Əliyev

dos.S.Q.Əzizov